

Saksframlegg

Høring av forslag til forskriftsregulering av utvidet produsentansvar for tekstiler og håndtering av tekstilavfall - Høringssvar

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Trude Marie van der Zalm Gjerløv		26/4572

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
	Samfunnsutvalget	PS	
	Kommunestyret	PS	

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Indre Østfold kommune sender vedlagte høringssvar til forskriftsregulering av utvidet produsentansvar for tekstiler og håndtering av tekstilavfall.
2. Saksframlegg og vedtak oversendes Miljødirektoratet innen 25.september 2026

Bakgrunn og saksopplysninger:

Miljødirektoratet har sendt på høring [forslag til forskriftsregulering av utvidet produsentansvar for tekstiler og håndtering av tekstilavfall](#).

Forslaget innebærer at produsentene av klær, tekstiler, sko og andre husholdningstekstiler får ansvar for produktene også når de kastes. Dette innebærer blant annet at produsentene skal dekke nødvendige kostnader for innsamling, transport og behandling av tekstiler som de gjør tilgjengelige på markedet i Norge.

I tillegg legges det nye plikter på de som håndterer og sorterer tekstiler. Miljødirektoratet anbefaler at innsamlingssystemet bygger videre på dagens ordninger, og at ansvaret til kommunene videreføres og utvides. Det utvidede ansvaret til kommunene innebærer nye krav til håndtering av tekstilavfall, utsortering av alle tekstiler (separat innsamling), og tilrettelegging for sosiale økonomiske aktører. Sosiale økonomiske aktører skal gis adgang til å etablere og drive separat innsamling av tekstiler i kommunen, og de skal gis like god eller bedre plassering av innsamlingspunkter som andre innsamlere.

Sosiale økonomiske aktører – som Fretex og andre – skal fortsatt kunne samle inn tekstiler.

Det betyr at produsentansvarsselskap må samarbeide med kommuner og sosiale økonomiske aktører, og dekke deler av deres nødvendige kostnader til innsamling og avfallshåndtering. Ordningen skal ivareta de sosiale økonomiske aktørenes virke.

Miljødirektoratet foreslår at tekstiler skal vurderes på innsamlingspunkt eller sorteringsanlegg. Ombrukbare tekstiler skal skilles fra det som skal forberedes for ombruk (for eksempel repareres). Ombrukbare tekstiler sorteres for relevante ombruksmarkeder. Kommuner bør i denne sammenheng blant annet være spesielt oppmerksomme på forslag til endring i avfallsforskriftens § 10a-6 tredje ledd som foreslås å lyde: *«For tekstilavfall gjelder også kravene til forskrift [dato, måned år] nr. xx om utvidet produsentansvar for tekstil mv. og håndtering av tekstilavfall § 35. Kommunen skal sørge for at tekstilavfall sorteres i tråd med forannevnte forskrift § 36 før det leveres videre til forberedelse til ombruk eller materialgjenvinning»* og forslag til forskrift om utvidet produsentansvar § 36b andre ledd som foreslås å lyde: *«Sortering for ombruk og forberedelse til ombruk skal gjøres slik at det er mulig å skille fraksjoner som er egnet for ombruk fra fraksjoner som krever forberedelse til ombruk. Sorteringen skal rettes mot et spesifikt ombruksmarked og det skal benyttes oppdaterte sorteringskriterier som er relevante for markedet.»*

Lokal ombruk og sortering skal prioriteres. Refabrikkering prioriteres foran materialgjenvinning. Å ivareta fibre prioriteres ved materialgjenvinning. Krav til sortering gjelder også om det som samles inn ikke er omfattet av plikt til utvidet produsentansvar. Tekstiler som kan forringe kvaliteten på øvrige tekstiler som samles inn separat, som skitne, våte og mugne tekstiler, skal kastes i restavfallet. Produsentene slipper å dekke kostnader for tekstilavfall som havner i restavfallet.

Aktører som selger brukte tekstiler eller redesignede brukte og kasserte tekstiler, samt selvstendig næringsdrivende skreddere som lager tilpassede produkter regnes ikke som produsent etter regelverket.

Nytt regelverk stiller også nye krav til eksport av ombrukstekstiler. Nye plikter foreslås gjennomført i ny forskrift om utvidet produsentansvar for tekstiler mv. og håndtering av tekstilavfall. I tillegg, foreslås endringer i avfallsforskriftens kapittel 10a. Produsentene skal melde seg inn i et godkjent produsentansvarsselskap, som skal sikre at pliktene deres blir ivaretatt. Produsentene betaler inn en sum til produsentansvarsselskapet som skal dekke kostnadene ved å oppfylle kravene til utvidet produsentansvar.

Miljødirektoratet foreslår at produsentansvaret trer i kraft 1. januar 2027. Samtidig ser Miljødirektoratet mulige utfordringer med at alle plikter skal tre i kraft samtidig, som eksempelvis plikten produsentene har til å dekke nødvendige kostnader for innsamling og behandling av brukte og kasserte tekstiler. Miljødirektoratet ønsker spesielt innspill på dette.

Høringsfristen er 21. august 2026. Administrativt innspill er sendt innen høringsfristen, med avtale om ettersending av kommunestyrets vedtak innen 25. september.

Aktuelle planer, vedtak og dokumenter:

[Høring av forslag til forskriftsregulering av utvidet produsentansvar for tekstiler og håndtering av tekstilavfall](#)

[Høringsnotat forslag til forskriftsregulering av utvidet produsentansvar for tekstiler mv. og håndtering av tekstilavfall](#)

[Oslo Economics Utvidet produsentansvar for tekstiler – Vurdering av EUs Impact Assessment sin relevans for det norske markedet](#)

[Forslag til endringsforskrift avfallsforskriften 10a](#)

[Forslag til forskrift om utvidet produsentansvar for tekstil mv. og håndtering av tekstilavfall](#)

Vurderinger knyttet til FNs bærekraftsmål:

Mål 12 om ansvarlig forbruk og produksjon har svært høy relevans for saken. Forslaget vil bidra til at forurenser i større grad betaler, og legge til rette for økt sirkularitet i tekstilstrømmene. Ved å øke ombruk, reparasjon og materialgjenvinning kan mengden tekstiler i restavfall reduseres. Dette er i alles interesse, og kan bidra til lavere kostnader i renovasjonssystemet og for innbyggerne.

Mål 9 om industri, innovasjon og infrastruktur er også relevant. Forslaget kan stimulere til utvikling av nye teknologiske løsninger for sortering og gjenvinning av tekstiler, samt mer effektive innsamlingssystemer og bedre bruk av ressurser. Krav til finansiering av forskning og utvikling kan bidra til innovasjon i verdikjeden.

Mål 10 om mindre ulikhet berøres gjennom hvordan ordningen innrettes. Dersom det etableres nasjonale, standardiserte løsninger, kan dette bidra til likebehandling av kommuner. Dersom ansvaret i større grad baseres på lokale avtaler, kan det oppstå økte forskjeller mellom kommuner og lokalsamfunn.

I tillegg er mål 11 om bærekraftige byer og lokalsamfunn, mål 13 om klima og mål 8 om anstendig arbeid relevante, da ordningen påvirker kommunenes avfallshåndtering og dermed bærekraften i lokalsamfunnene, kan redusere klimagassutslipp gjennom redusert behov for produksjon av nye tekstiler og kan bidra til nye arbeidsplasser innen sortering, ombruk, reparasjon og gjenvinning.

Vurdering av gevinster og økonomiske konsekvenser:

Innføringen av forslaget kan gi gevinster i form av nye, lokale arbeidsplasser og bedrifter, økt sirkularitet, mindre tekstilavfall, redusert behov for produksjon av nye tekstiler, reduserte klimagassutslipp og innovasjon og teknologi. Eventuell opprettelse av nye bedrifter og teknologi kan føre til økt lønnsomhet innen materialgjenvinning også lokalt. De nye kravene for sortering kan gi rom for lokale, sirkulære initiativer, slik som eksempelvis varig tilrettelagte arbeidsplasser eller innovasjonsbedrifter. Endringene vil kreve videreutvikling og utvikling av for eksempel verdikjeder for materialgjenvinning, ombruk og reparasjon og nye ombruksmarkeder. Dette kan åpne for nye, lokale muligheter.

For kommunene og renovasjonsselskapene vil forslaget innebære nye oppgaver knyttet til håndtering og sortering av tekstiler. Dette kan medføre økte drifts- og administrasjonskostnader, blant annet knyttet til innsamling, tilrettelegging av løsninger,

logistikk og oppfølging av nye krav. De økonomiske konsekvensene vil avhenge av hvordan ordningen innrettes i den endelige forskriften, og i hvilken grad produsentene kompenserer kommunene for nødvendige kostnader.

Samlet sett vil de økonomiske konsekvensene avhenge av hvor effektivt produsentansvarsordningen utformes og finansieres. Dersom ordningen bidrar til økt ressursutnyttelse og kostnadseffektive løsninger i hele verdikjeden, kan den gi langsiktige gevinster for både miljøet, næringslivet og samfunnet som helhet.

Kommunedirektørens vurderinger:

Kommunedirektøren støtter innføringen av produsentansvar for tekstiler. Det vil støtte opp under omstillingen til en mer sirkulær økonomi, med redusert tekstilavfall og tilrettelegging for økt ombruk og materialgjenvinning. Ordningen kan redusere forbruket av nye råvarer, gi mindre forsøpling og forurensning i tredjeland og gi positive klima- og miljøeffekter lokalt og globalt.

Samtidig reiser høringsforslaget flere problemstillinger og mulige gnisningspunkter mellom produsentselskapene og kommunene som bør belyses. Disse knytter seg blant annet til rollefordeling, kostnadsdekning, innsamlingskrav og praktisk gjennomføring. Økte utgifter som følge av utvidelsen av kommunens plikter, også i en mellomperiode, må unngås.

Forslaget legger opp til at deler av regelverket, eksempelvis krav til sortering, trer i kraft allerede 1. januar 2027, mens plikten til å dekke de nødvendige kostnadene kan tre i kraft 17. juni 2027. Dette vil innebære at plikten til å sortere iverksettes *før* plikten til å dekke kostnadene, noe som i praksis vil føre til at kostnadsbyrden legges på kommunene i denne mellomperioden. Dette vil være i strid med forskriftens intensjon om at produsentene skal dekke de nødvendige kostnadene for innsamling, transport og behandling av tekstiler som de gjør tilgjengelige på det norske markedet. Kommunedirektøren anbefaler derfor at alle plikter innføres samtidig.

Det må etableres et robust og forutsigbart finansieringssystem som sikrer at kommunene får dekket sine faktiske og dokumenterte kostnader fra dag én. Kostnadsdekningen må omfatte innsamling, transport, lagring, sortering, planlegging, kartlegging, administrasjon, rapportering og øvrige oppgaver som følger av regelverket. Kommunene kan ikke pålegges nye oppgaver uten at tilhørende finansiering er på plass.

Siden kasserte tekstiler nå vil bli definert som husholdningsavfall, og ikke lenger som gaver, må alle sosiale økonomiske aktører (eks Fretex) søke kommunen om samtykke til innsamling, jamfør forurensningsloven § 30. Dette krever at forskriften vedtas i god tid slik at kommunen rekker å behandle søknadene og etablere nødvendige rutiner.

Høringsforslaget gir etter kommunedirektørens vurdering for stort rom for tolkning når det gjelder ansvars- og rollefordeling mellom kommuner, produsentansvarsselskaper og sosiale økonomiske aktører. Forskriften legger opp til omfattende samarbeid mellom kommuner, produsentansvarsselskaper og aktører som allerede samler inn tekstiler.

Kommunedirektøren peker eksempelvis på at det lett kan oppstå uenigheter mellom produsentene og kommunene om hva som er «nødvendige» tjenester, «hensiktsmessig» og

hva som er «kostnadseffektiv måte». Det er behov for tydeligere regulering av ansvar, myndighet og samarbeidsformer for å sikre lik praktisering og redusere risikoen for konflikter. Det bør vurderes standardiserte avtaler mellom kommuner og produsentansvarsselskaper. Erfaringer fra andre produsentansvarsordninger viser at uklare kostnadsbegreper og manglende transparens kan føre til langvarige konflikter, underfinansiering og krevende forhandlinger mellom parter med ulik økonomisk styrke og juridisk kompetanse.

Miljødirektoratets rolle bør reguleres tydeligere i forskriften. Direktoratet må ha konkrete virkemidler for å følge opp at produsentansvarsordningen fungerer etter hensikten, blant annet dersom tekstilavfall ikke blir hentet eller behandlet. Godkjenning bør ikke gis til produsentansvarsselskaper som bare kan dokumentere løsninger i deler av landet eller kun der innsamling og behandling er lønnsomt. Det bør vurderes hjemmel til å stille krav til hentefrekvens, beredskap, kapasitet, geografisk dekning og koordinering mellom produsentansvarsselskaper. Videre må det etableres en tydelig kanal for avvikshåndtering og myndighetsoppfølging.

Smutthull som kan føre til at det lønner seg for produsentene at klær og tekstiler går i restavfallet, fremfor til sortering, ombruk og gjenvinning må tettes. Når produsentene ikke pålegges å dekke kostnader knyttet til tekstiler i restavfallet, svekkes insentivene til produktutvikling, informasjonstiltak og effektive innsamlingsløsninger. Dette kan stride mot forurensar-betaler-prinsippet. Kostnader for behandling av tekstiler som havner i restavfallet bør derfor inngå i grunnlaget for kostnadsdekning.

Kartlegging av tekstilandelen i restavfallet bør gjennomføres årlig de første fem årene etter ikrafttredelsen, og deretter minst hvert tredje år. Dette for å sikre nødvendig kunnskapsgrunnlag og utvikling av ordningen. Produsentansvarsselskapene må dekke kommunenes kostnader til planlegging, gjennomføring, dokumentasjon og rapportering knyttet til kartleggingen. Kostnadene må fastsettes på en transparent og likelydende måte for alle landets kommuner, og bygge på faktiske og dokumenterte kostnader.

Det er videre viktig å sørge for like konkurransevilkår. Produsentansvaret må gjelde alle aktører som selger til norske forbrukere, også utenlandske netthandelsplattformer og -aktører. Miljødirektoratet bør utrede om det kan kreves inn vederlag for eksempel via VOEC-ordningen for å unngå at ovennevnte aktører faller utenom produsentansvarsordningen. Regelverket må gjøre det mulig å pålegge plattformselskaper å kontrollere at deres produsenter oppfyller kravene og betaler miljøvederlag. Manglende etterlevelse fra enkelte aktører kan svekke finansieringsgrunnlaget og undergrave effekten av ordningen. Miljødirektoratet må sørge for regelharmonisering, slik at det er felles regler for aktørene i EØS/EU-området.

Kommunedirektøren er kritisk til formuleringen i utkastets § 4, hvor produsenten skal sørge for separat innsamling av en «rimelig vektmengde» brukte og kasserte tekstiler basert på vektmengden produkter som er gjort tilgjengelig på markedet. Begrepet «rimelig vektmengde» er lite presist og kan føre til ulik tolkning og praktisering. Vederlag basert på vekt fremfor antall kan gi insentiv til å sette lette, syntetiske tekstiler på markedet. Slike

tekstiler har ofte langt lavere kvalitet og holdbarhet enn tekstiler i naturmaterialer, og vil derfor lettere ende opp som restavfall. Kommunedirektøren mener derfor at innsamlingskravene bør knyttes til den totale mengden tekstiler som settes på markedet av produsentene. Kommunenes plikt til å tilrettelegge for utsortering må henge sammen med en tilsvarende plikt for produsentansvarsselskapene til å hente og håndtere de tekstilene kommunene samler inn. Hvis ikke vil kommunene bære kostnad, lagringsrisiko og praktiske problemer som egentlig følger av produsentansvaret. Krav til innsamlingsmengder må utformes slik at de gir forutsigbarhet, likebehandling og tilstrekkelige insentiver til å redusere avfallsmengder og utvikle mer sirkulære løsninger. Miljødirektoratet bør vurdere å sette antall plagg som måleenhet, fremfor antall kilo for å unngå økning av lette, syntetiske tekstiler på det norske markedet.

De foreslåtte endringene i avfallsforskriften innebærer etter kommunedirektørens vurdering at kommunens plikter utvides fra å gjelde kildesortering og separat innsamling av tekstilavfall som kan forberedes til ombruk og materialgjenvinnes, til å omfatte tekstiler og produkter som inngår i produsentansvaret, samt krav til sortering og vurdering før videre behandling. Dette vil innebære at flere oppgaver tillegges kommunen, selv om produsentene etter produsentansvarsordningen skal ha ansvar for produktene også i avfallsfasen. Vurdering av tekstilavfall for ulike gjenbruksmarkeder og ulike former for gjenvinning, jamfør § 36 og foreslåtte endringer i avfallsforskriftens § 10a-3, § 10a-4 og § 10a-6, krever en tekstilfaglig kompetanse, sorteringsinfrastruktur, markedskunnskap og kapasitet kommuner og kommunale avfallsselskaper normalt ikke besitter. Kommunenes rolle bør begrenses til separat innsamling av tekstilavfall fra husholdningene. Ansvar for sortering, vurdering, ombruk, materialgjenvinning og annen videre behandling av avfallet må ligge hos produsentansvarsselskapene, i tråd med prinsippet om at produsenten har ansvar for hele avfallskjeden.

Vedlegg

Høringsnotat forslag til forskriftsregulering av utvidet produsentansvar for tekstiler mv. og håndtering av tekstilavfall (1)

Forslag til forskrift om utvidet produsentansvar for tekstil mv. og håndtering av tekstilavfall

Forslag til endringsforskrift avfallsforskriften 10a

Oslo Economics Utvidet produsentansvar for tekstiler_Vurdering av EUs Impact Assessment sin relevans for det norske markedet